

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen,
Gelijke Kansen en Armoedebestrijding

De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 23 december 2016 tot vaststelling van de regels inzake de werking en de verdeling van een Vlaams fonds voor de stimulering van (groot)stedelijke en plattelandsinvesteringen.
Definitieve goedkeuring na advies van de Strategische Adviesraden en na advies van de Raad van State.

1. SITUERING

Op 24 februari 2017 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 23 december 2016 tot vaststelling van de regels inzake de werking en de verdeling van een Vlaams fonds voor de stimulering van (groot)stedelijke en plattelandsinvesteringen (VR/20170224/DOC181).

De Vlaamse minister, bevoegd voor de binnenlandse aangelegenheden, werd gelast het advies in te winnen van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC); de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV); de Vlaamse Woonraad; de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening - Onroerend Erfgoed (SARO); de MINARAAD en de Strategische Adviesraad Landbouw – Visserij (SALV), en van de Raad van State.

In deze nota wordt de inhoud van de adviezen van de adviesraden toegelicht, evenals het advies van de Raad van State alsook de manier waarop aan dit advies gevolg is gegeven in het voorliggende ontwerp van besluit.

Dit ontwerp van besluit wordt aan de Vlaamse Regering voorgelegd voor definitieve goedkeuring.

2. ADVIEZEN STRATEGISCHE ADVIESRADEN

Zes strategische adviesraden hebben hun advies met betrekking tot dit voorontwerp verstrekt:

- de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC);
- de Sociaal- Economische Raad van Vlaanderen (SERV);
- de Vlaamse Woonraad;
- de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening - Onroerend Erfgoed (SARO);
- de MINARAAD en de Strategische Adviesraad Landbouw – Visserij (SALV) in een gezamenlijk advies.

Diverse adviesraden beoordelen het voorontwerp van besluit positief, net zoals dit voor het decreet het geval was. De SARC gelooft in de positieve effecten van een versterkte lokale beleidsautonomie door de bundeling van verschillende instrumenten op het lokale niveau en een doorgedreven administratieve vereenvoudiging van aanvraag- en toezichtprocedures. Ook de SARO vindt het positief dat het ontwerp zorgt voor de bundeling van drie bestaande financieringskanalen. Verder steunt SARO het voornemen van de Vlaamse Regering om de fiscale beleidsautonomie van de lokale besturen te vergroten, uitgaande van vertrouwen in het beleid dat lokale besturen voeren.

De MINARAAD en de SALV vinden het positief dat de Vlaamse Regering werk maakt van een administratieve lastenverlaging. Tevens vinden zij steun voor stadsvernieuwingsprojecten belangrijk, omdat stadsvernieuwingsprojecten zorgen voor de heropleving van steden. Dankzij deze bijkomende financiering zijn steden volgens deze raden in staat om duurzame stadsprojecten uit te voeren. De Vlaamse Woonraad kan zich, voor wat de multidisciplinaire stadsvernieuwing betreft, vinden in het soepele kader, waarbinnen deze projecten gerealiseerd kunnen worden, omdat er afdoende flexibiliteit en ruimte geboden wordt om het project op (lokale) maat op te zetten. Deze Raad is bovendien van oordeel dat de mogelijkheid om thematische oproepen te lanceren kan inspelen op specifieke behoeften. Ook de SARC is van oordeel dat de elementen die deel moeten uitmaken van de aanvragen voor multidisciplinaire en thematische stadsvernieuwingsprojecten voldoende breed gedefinieerd zijn.

Het instrument van de onafhankelijke, multidisciplinaire jury, ook optredend als kwaliteitskamer, wordt ook algemeen als positief beoordeeld. De Vlaamse Woonraad meent dat dergelijke aanpak zijn verdienste bewezen heeft en voldoende waarborgen inhoudt voor een kwalitatieve beoordeling. Daarnaast verwelkomen de strategische adviesraden dat de jury als 'kwaliteitskamer' kan fungeren ten aanzien van de steden die investeringssubsidies ontvangen o.b.v. het hoofdstuk 2 van het ontwerp van besluit.

Daarnaast stippen de strategische adviesraden in hun adviezen een aantal aandachtspunten aan.

Volgende punten kwamen reeds aan bod bij het advies van de strategische adviesraden bij het decreet van 23 december 2016:

- Het continueren van de huidige begunstigden en de bijbehorende financiële verhoudingen;
- De vaststelling dat er, ook na de integratie van de 3 betrokken financieringsstromen in dit fonds, een groot aantal verschillende financieringskanalen voor de lokale besturen blijft bestaan;
- Het feit dat de oude doelstellingen van het plattelandsfonds niet worden hernomen en dat dit integraal overgelaten wordt aan de lokale autonomie.

Daarnaast formuleren een aantal raden opmerkingen inzake de vooropgestelde doelstellingen en criteria van de verschillende onderdelen van het fonds:

- De Vlaamse Woonraad kan instemmen, maar beklemtoont dat stadsvernieuwing niet mag worden losgekoppeld van de bewoners van het betrokken stadsdeel. Het is van belang om 'de verhoging van de leefkwaliteit' mede vanuit dit perspectief in te vullen en te beoordelen.
- De SARO is van oordeel dat het ontwerp van besluit niet sterk genoeg inzet op het realiseren van synergiën tussen stad en platteland.
- De SARC vraagt in dit verband om bij de uitwerking van de inhoudelijke criteria van de investeringssubsidies, de link met (sociaal-) culturele, jeugd-, sport- en media-activiteiten en -infrastructuur in acht te nemen.
- De MINARAAD en de SALV herhalen hun opmerking dat het begrip 'stadsvernieuwingsproject' niet wordt gedefinieerd en dus zeer ruim kan ingevuld worden.

Een ander belangrijk gemeenschappelijk thema in de voorliggende adviezen betreft de thematische oproep:

- De Vlaamse Woonraad ondersteunt het werken via thematische projecten, omdat dergelijke werkwijze toelaat extra aandacht te schenken aan specifieke onderwerpen of problemen. De Raad kan instemmen met het openlaten van de thema's, wat een soepelheid in de keuzes met zich mee kan brengen. De Raad stelt echter vast dat de subsidie in omvang beperkt is en wellicht onvoldoende incentive inhoudt om al dan niet te investeren.
- De open en algemene formulering van de thematische oproep, roept volgens de SARC een gevoel van vrijblijvendheid op. De elementen die de aanvragen moeten omvatten, zijn geen strikte en specifieke criteria. Er komt bijgevolg een belangrijke taak te liggen bij de jury om een evenwicht te zoeken in de beoogde doelstellingen en betrokken sectoren.

3. REPLIEK OP DE ADVIEZEN VAN DE STRATEGISCHE ADVIESRADEN

Hieronder volgt een repliek op de hierboven samengevatte adviezen van de strategische adviesraden. Een aantal adviezen hernemen integraal het advies dat werd uitgebracht over het decreet van 23 december 2016 tot vaststelling van de regels inzake de werking en de verdeling van een Vlaams fonds voor de stimulering van (groot)stedelijke en plattelandsinvesteringen.

De opmerkingen inzake het respecteren van de bestaande financiële verhoudingen en het feit dat er, ook na deze integratie, nog steeds een groot aantal verschillende financieringsstromen richting de lokale besturen blijven bestaan, werden ook bij de adviezen over het decreet van 23 december 2016 gemaakt. Ik verwijs dan ook naar mijn desbetreffende repliek (zie VR 2016 1811 DOC.1224/1).

Betreffende de vermindering van sturende elementen en bindende beleidsdoelstellingen, maken de diverse strategische adviesraden ook een aantal opmerkingen (zoals dit voor het decreet het geval was). Ter zake kan gesteld worden dat het decreet en het bijbehorende uitvoeringsbesluit integraal passen in de algemene beleidslijn van het Vlaams Regeerakkoord 2014-2019 dat pleit voor meer lokale autonomie en meer lokale beleidsvrijheid. Op Vlaams niveau impliceert dit het terugschroeven van (te) gedetailleerde Vlaamse sectorale en organieke regelgeving. De gemeenten krijgen het vertrouwen om deze doelstellingen binnen hun eigen lokale context te realiseren en bepalen welke middelen en mensen ze daarvoor inzetten.

De vooropgestelde procedurele en administratieve vereenvoudigingen nemen echter geenszins weg dat het fonds nog steeds een sturende ambitie en een hefboomfunctie zal hebben, zoals gevraagd door de strategische adviesraden. Zo wordt ten eerste het Investeringsfonds integraal toegespitst op het ondersteunen van lokale investeringsprojecten en zal het fonds een stimulans bieden voor het opkrikken van het lokale investeringsvolume. De lokale besturen krijgen wel meer dan voordien het geval was, de vrijheid om, rekening houdend met hun lokale context en behoeften autonoom te oordelen voor welke soort investeringsprojecten men deze middelen zal aanwenden. Voor wat betreft het luik "stadsvernieuwingsprojecten" blijft het onverkort de bedoeling om innovatieve stadsvernieuwingsprojecten met een duidelijke voorbeeld- en hefboomfunctie te stimuleren.

Betreffende de thematische oproep bepaalt het ontwerp van besluit dat het maximale subsidiebedrag 500.000 euro bedraagt en dat de maximale realisatieduur 3 jaar is. De strategische adviesraden vrezen dat dit een onvoldoende impuls zou kunnen genereren. Hierbij dient echter in acht genomen te worden dat dit budget zowel maatschappelijk als financieel een hefboomeffect zal genereren. Zo zal de ondersteuning die vanuit Vlaanderen geboden wordt, een financiële hefboom vormen voor het vrijmaken van bijkomende middelen bij de betrokken lokale overheden en (eventuele) private partners. De vooropgestelde coproductie en samenwerking met publieke en

private partners vormt dan ook een fundamenteel onderdeel van het aanvraagformulier. Het feit dat het Vlaamse budget verhoogd zal worden met bijkomende publieke en private middelen impliceert op zijn beurt dat een substantieel totaalbedrag zal geïnvesteerd worden in de thematische projecten en derhalve ook een groot maatschappelijk hefboomeffect kan hebben.

Concluderend kan gesteld worden dat de adviezen van de strategische adviesraden niet hebben geleid tot aanpassingen aan het ontwerp van besluit. Derhalve werd vervolgens het advies van de Raad van State over het voorontwerp van besluit ingewonnen.

4. ADVIES RAAD VAN STATE

De Raad van State, afdeling Wetgeving, gaf op 3 mei 2017 zijn advies nr. 61.297/1 over het voorontwerp van decreet.

Ten eerste maakt de Raad van State een aantal tekstueel-legistische opmerkingen, waaraan integraal gevolg wordt gegeven:

- In de aanhef van het besluit wordt de rechtsbasis gespecificeerd en wordt een verwijzing naar de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, artikel 20 opgenomen.
- In artikel 23 worden de woorden “inzake de trekkingsrechten” geschrapt, zoals de Raad van State vraagt.

Daarnaast maakt de Raad van State een opmerking bij de retroactiviteit van het ontwerp. De Raad stelt hierbij dat: *“de terugwerkende kracht grotendeels overbodig is en voor het overige enkel aanvaardbaar is voor zover ze geen betrekking heeft op handelingen die de subsidieaanvragers hebben gesteld op een ogenblik waarop de regeling nog niet was vastgesteld.”* In opvolging hiervan wordt de datum van inwerkingtreding van het ontwerp aangepast naar 15 mei 2017, met uitzondering van artikel 3, dat in werking zal treden op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum.

Ten slotte merkt de Raad van State op dat er voor het artikel 6 en het artikel 20 van het ontwerpbesluit onvoldoende rechtsbasis kan gevonden worden in het decreet van 23 december 2016. Deze artikelen voorzien in:

- Art. 6: De mogelijkheid dat de jury als ‘kwaliteitskamer’ kan fungeren ten aanzien van de steden die investeringssubsidies ontvangen o.b.v. het hoofdstuk 2 van het ontwerp van besluit, indien de betrokken steden dat wensen;
- Art. 20: Het feit dat er op niveau van de stad voor de begeleiding van verstrekte conceptsubsidies, een lokale stuurgroep wordt samengesteld (bestaande uit een vertegenwoordiger van het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB), de stedelijke projectleider en een lokale mandataris.

Gelet op de inhoudelijke meerwaarde van deze artikelen wordt ervoor geadviseerd om deze artikelen te behouden in het ontwerp van besluit. Het feit dat de steden Antwerpen, Gent, Mechelen, Oostende en Sint-Niklaas facultatief een beroep kunnen doen op de kwaliteitskamer voor het aftoetsen van de projecten, die ze financieren met de investeringssubsidies voor stadsvernieuwingsprojecten, heeft ongetwijfeld een grote meerwaarde. Deze projecten hebben immers als doel om de duurzaamheid en de kwaliteit van de fysieke leefomgeving in een bepaald stadsdeel te verbeteren, en vervullen een hefboomfunctie voor het stadsdeel in kwestie en verhogen de algemene leefkwaliteit ervan. Deze projecten kunnen inhoudelijk nog versterkt worden indien de plannen hiertoe afgetoetst kunnen worden bij de onafhankelijke en multidisciplinaire en ervaren jury.

Ook het feit dan een conceptsubsidie begeleid wordt door een lokale stuurgroep met vertegenwoordigers van ABB en het betrokken lokaal bestuur, betekent een inhoudelijke meerwaarde voor het proces en de finaliteit van de subsidie. Het werken met een “lokaal begeleidingsteam” in de betrokken steden zat tevens reeds vervat het besluit van de Vlaamse Regering van 16 maart 2007 betreffende de subsidiëring van stadsvernieuwingsprojecten gedefinieerd. De werking ervan wordt zowel door de betrokken steden, het Regieteam voor de begeleiding van de conceptsubsidies, de multidisciplinaire teams en door ABB als zeer waardevol beschouwd, zoals kon blijken uit een evaluatie van de procedure stadsvernieuwing die uitgevoerd werd eind 2015.

5. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Zie hiervoor de bespreking in punt 2 van de nota aan de Vlaamse Regering naar aanleiding van de eerste principiële goedkeuring van het voorontwerp van besluit (VR/20170224/DOC181).

6. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Dit ontwerp van besluit heeft een bescheiden maar reële positieve impact op de betrokken lokale besturen.

De vereenvoudiging van de bestaande methodieken van het grootstedenbeleid en het plattelandsfonds, respectievelijk het wegvallen van de programmatorische methodiek “contracten duurzame stad” en de ex-ante toetsing van ingediende projecten door de plattelandsbesturen, heeft een positieve weerslag op de vereiste personeelsinzet van de lokale besturen.

7. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het ontwerp van besluit kan een bescheiden positieve weerslag hebben op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten, gelet op de beoogde administratieve vereenvoudigingen.

8. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Legistiek en taalkundig advies

Het ontwerp van besluit is aangepast aan de opmerkingen van het wetgevingstechnisch en taaladvies nr. 2016/461 van 4 december 2016.

Reguleringsimpactanalyse

Een reguleringsimpactanalyse was niet vereist, omdat de oprichting van het Vlaams Fonds ter stimulering van (groot-) stedelijke en plattelandsinvesteringen reeds vastlag in het Vlaams Regeerakkoord en er bijgevolg geen politieke vrijheidsgraden zijn.

9. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering:

- 1) beslist haar definitieve goedkeuring te hechten aan het voorliggende ontwerp van besluit;
- 2) de Vlaamse minister, bevoegd voor de binnenlandse aangelegenheden, te gelasten met de uitvoering van het besluit.

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en
Armoedebestrijding,

Liesbeth HOMANS

De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw

Joke SCHAUVLIEGE